

TOIMINTASUUNNITELMA 2025

Kiimingin – Jäälän vesienhoitoyhdistys on perustettu keväällä 2011 parantamaan vesistöjen tilaa Jäälinojan valuma-alueella. Tavoitteensa saavuttamiseksi yhdistys on toteuttanut Jäälinjärven yläpuolisella valuma-alueella yhdeksän vesienhoitorakennetta, suuren Järviältä Jäälinjärven kaakkoispäähän, harjoittanut hoitokalastusta Jäälinjärvestä ja pyrkinyt vaikuttamaan Jäälinjärveen kohdistuvaan kuormitukseen mm. edistämällä viemärintihanketta ja jakamalla tietoa. Vesistön tilaa ja toimenpiteiden vaikuttavuutta on tutkittu vesianalyysillä. Sinilevähaittaa ei ole esiintynyt vuoden 2015 jälkeen, ja myös limalevähaitat ovat lähestulkoon poistuneet. Veden väriarvojen suunta on aleneva. Kalakannan rakenne on kunnossa. Massiivista rautailmiötä ei ole saatu riittävään hallintaan, vaikka asiasta on tehty laaja tutkimus.

1. Vesienhoito ja vesistön tila

Jäälinojan valuma-alueen vesistön tilan parantamista tarkastellaan tässä suunnitelmassa seuraavasti jaoteltuna:

- A. Jäälinjärven yläpuolinen valuma-alue
- B. Jäälinjärvi
- C. Jäälinoja

A. Jäälinjärven yläpuolinen valuma-alue

Jäälinjärven yläpuoliselle valuma-alueelle alun perin suunnitellut vesienhoitorakenteet on toteutettu. Alkuperäisiä suunnitelmia on täydennetty Kalamäen ja Kokkohaaran kosteikkoihin rakennetuilla lietteenpoistojärjestelmillä sekä Kokkohaaran pyöröaltaalla. Lisäksi on rakennettu suuri laskeutusallas (Järviallas) Jäälinjärven kaakkoispäähän. Erityisesti Järviallas näyttää toimivan melko hyvin, mutta pääosa valumavesien rauta-humus –kulkeutumasta läpäisee kaikki rakenteet.

Rautailmiön ymmärtämyksen lisäämiseksi yhdistys tavoittelee tutkimusta, jossa selvitetäisiin raudan mobilisoitumisen ja kulkeutumisen mekanisme ja maaperä- ja vesikemian sekä mikrobitoiminnan kautta. Asiaa valmistellaan Luonnonvarakeskuksen johdolla yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen ja Oulun yliopiston kanssa. Tutkimuksia tehtäisiin koealoilla, joista osalla tehtäisiin potentiaalisiksi osoittautuvia, rautakulkeuman vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä. Tällaiset alueet otettaisiin pitkäaikaisseurantaan.

Yhdistys selvittää mahdollisuudet Saarisenojanniityn suoalueen ennallistamiseen. Metsätalouden kannalta alueella ei ole sanottavaa merkitystä. Hankkeen toteutuminen edellyttää yhteistyötä alueen omistajien kanssa.

Yhdistys kunnostaa Kalamäen vanhan sillan kannen. Samalla tarkastetaan ja arvioidaan kantavan rakenteen tila. Sillan kanteen tarvittavat materiaalit on hankittu.

Valuma-alueella olevia rakenteita yhdistys pitää kunnossa ja poistaa lietettä pumppaamalla.

B. Jäälänjärvi

Järvaltaan puomin kunto tarkastetaan ja tehdään tarpeelliset korjaukset.

Jäälänjärven hoitokalastusta jatketaan vakiintuneella tavalla vallitsevan tilanteen säilyttämiseksi.

Yhdistys seuraa Jäälänjärveen tulevan ja sieltä lähtevän veden rautapitoisuutta. Laajempi ohjelma toteutetaan joka kolmas vuosi; seuraavan kerran vuonna 2026.

C. Jäälinoja

Oulun kaupunki on käynnistänyt kaupunki-infran rakentamisen Näppärinkankaan uudelle kaava-alueelle. Kaavoituksen yhteydessä yhdistys on pitänyt huolta siitä, että tarpeetonta pohjavedenpinnan alentamista vältetään ja että kosteikon rakentamista varten varataan alue. Rakentamista aloitettaessa on yhdistyksen käsityksen mukaan alennettu pohjaveden pintaa tarpeettomasti. Yhdistyksen pyrkii varmistamaan, että vesipinnan taso palautetaan riittävälle tasolle pohjakäynnysten avulla. Yhdistys pyrkii siihen, että kaavaan merkitty kosteikko toteutetaan kaupungin ja yhdistyksen yhteistyönä.

2. Edunvalvonta

Yhdistys seuraa toiminta-alueensa kaavoitusta ja infrastruktuurin uusimista ja laajentamista ja pyrkii vaikuttamaan siihen, että vesistövaikutukset otetaan huomioon sekä suunnittelussa että toteutuksessa. Valtatie 20:n suunnittelu on ajankohtainen seurantakohde. Yhdistys osallistuu valtakunnallisen vesienhoitosuunnitelman päivitykseen Kalimenjoen vesistön osalta. Yhdistys säilyttää vakiintuneen asemansa osallisena julkisissa prosesseissa.

3. Jäälänmaja

Yhdistys on päättänyt hankkia omistukseensa Jäälänmajan siihen kuuluvine rakennuksineen. Asiasta on tehty tarpeelliset sopimukset Oulun kaupungin kanssa. Omistusoikeuden siirryttyä yhdistys käynnistää välittömästi päärakennuksen välttämättömät kunnostustyöt ja rantasaunan peruskorjauksen ja tason noston. Päärakennuksen korjaukset jatkuvat vielä

vuonna 2026. Tavoitteena on rahoittaa sekä majan hankinta että kunnostukset pääosin Leader-rahoituksella ja talkootyöllä.

Yhdistys pyrkii käynnistämään Jäälänmajan toiminnan alkukesällä 2025.

Yhdistys vuokraa Jäälänmajaa asukkaiden yhteiseksi kokoontumistilaksi sekä järjestää sinne käyttäjien tarvitsemat kokous- ja virkistyspalvelut. Niiden tuoton se käyttää ensisijaisesti Jäälän vesien hoitoon, lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen sekä Jäälän luontoympäristön parantamiseen asukkaiden viihtyvyyden ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi.

4. Yhdistyksen toiminnan kehittäminen ja viestintä

Yhdistys päivittää visionsa ja asettaa sen tavoitevuodeksi 2030. Päivitystarve johtuu erityisesti toiminnan laajentumisesta Jäälänmajan myötä.

Yhdistys seuraa vesistö-kunnostusverkostojen toimintaa ja osallistuu niihin tarkoituksenmukaisella tavalla. Otetaan vastaan vierailuja. Yhdistys jatkaa yhteistyötä Jäälän koulun kanssa ja tarjoaa oppilaille vierailu- ja talkoomahdollisuuksia.

Yhdistys jatkaa edelleen jäsen- ja varainhankintaa ja hyödyntää siinä myös Jäälänmajan tuomia mahdollisuuksia. Edellytyksiä vahvistetaan viestinnällä. Vesienhoitoa ja sen tuloksia tehdään tunnetuksi mediassa.

Yhdistys osallistuu edelleen Koiteli –reitin ylläpitoon yhdessä muiden jääliläisten toimijoiden kanssa.

5. Kustannukset ja rahoitus

A. Vesienhoito ja hallinto

Vesienhoitorakenteet

• Kunnossapito, ja hoito	2500 eur	
• Lietteenpoisto ja pyörreallas	<u>500 eur</u>	
• Kalamäen sillan korjaus	2800 eur	5800 eur

Kalastus

Hoitokalastuskulut	300 eur	
Kalastustyö	<u>450 eur</u>	750 eur

Vesistötarkkailu

- tulevan ja lähtevän veden laatu,
rautanäytteet, näytteenotto 600 eur
 - Vesitaselaskenta 1 000 eur
- 1 600 eur**

Yhteiset

Hallinto ja yleiskulut	3700 eur	
Viestintä, vierailut, verkottuminen	1000 eur	
		4 700 eur

Kustannukset yhteensä yht. 12 850 eur

Rahoitus

Oulun kaupunki		4 000 eur
Vesienhoitoyhdistys		
• oma rahoitus, jäsenmaksut	2 000	
○ talkoot	<u>8 000</u>	10 100 eur

Kaikki yht. 14 100 eur

Ylijäämä (vesienhoito) 1 250 eur

Lahjoituksilla voidaan rahoittaa myös muuta yhteisöllistä toimintaa kuin vesienhoitoa.

Muuta

Lahjoitusvaroista varaudutaan käyttämään:

- nuorten tapahtumiin 500 eur
- Koiteli-reitin hoitoon ja kunnostukseen 500 eur

Menoerät eivät sisälly em. toimintabudjettiin.

B. Jäälänmaja

a) Majan osto		7343 eur
b) Asunnon kunnostus		25 000 ml sis. vesikatto
c) Kunnostukset 2025		
• päärakennus	70500	
• aluetyöt	27200	
• Rantasauna	32000	129700 eur
		<u>162 043 eur</u>

Rahoitus

Leader-tuki, osto	4773 eur	
Leader-tuki, kunnostus	89330	
Talkootyö	41700	135803 eur
Alijäämä (Jäälänmajan kunnostus)		26 240 eur

HUOM: Kunnostusbudjetin toteutumisaste riippuu avustusten maksuerien ajoittumisesta ja käytettävissä olevasta talkoopanostuksesta. Osa toteutumisesta voi siirtyä vuodelle 2026.

d) käyttömenot		
• sähkö	2000	
• vesi	300	
• vakuutus	1600	
• Kiinteistövero	200	
• Muut	600	4700
e) Tuotot		
• vuokratuotot, asunto 2025	2400	
• vuokratuotot, maja 2025	4800	7200 eur
Ylijäämä (käyttötalous)		2500 eur

Lisätieto:

- Vesienhoitotalkoo *540 tuntia á 15 eur*
- Majatalkoo *2040 tuntia á 20 eur*
2580 tuntia vrt. 2 miehen ryhmä á 6 tuntia/pv = 215 pv

Suurin toistaiseksi v. 2020:

Vesienhoito 1321
Koiteli-reitti 959
2280 tuntia]